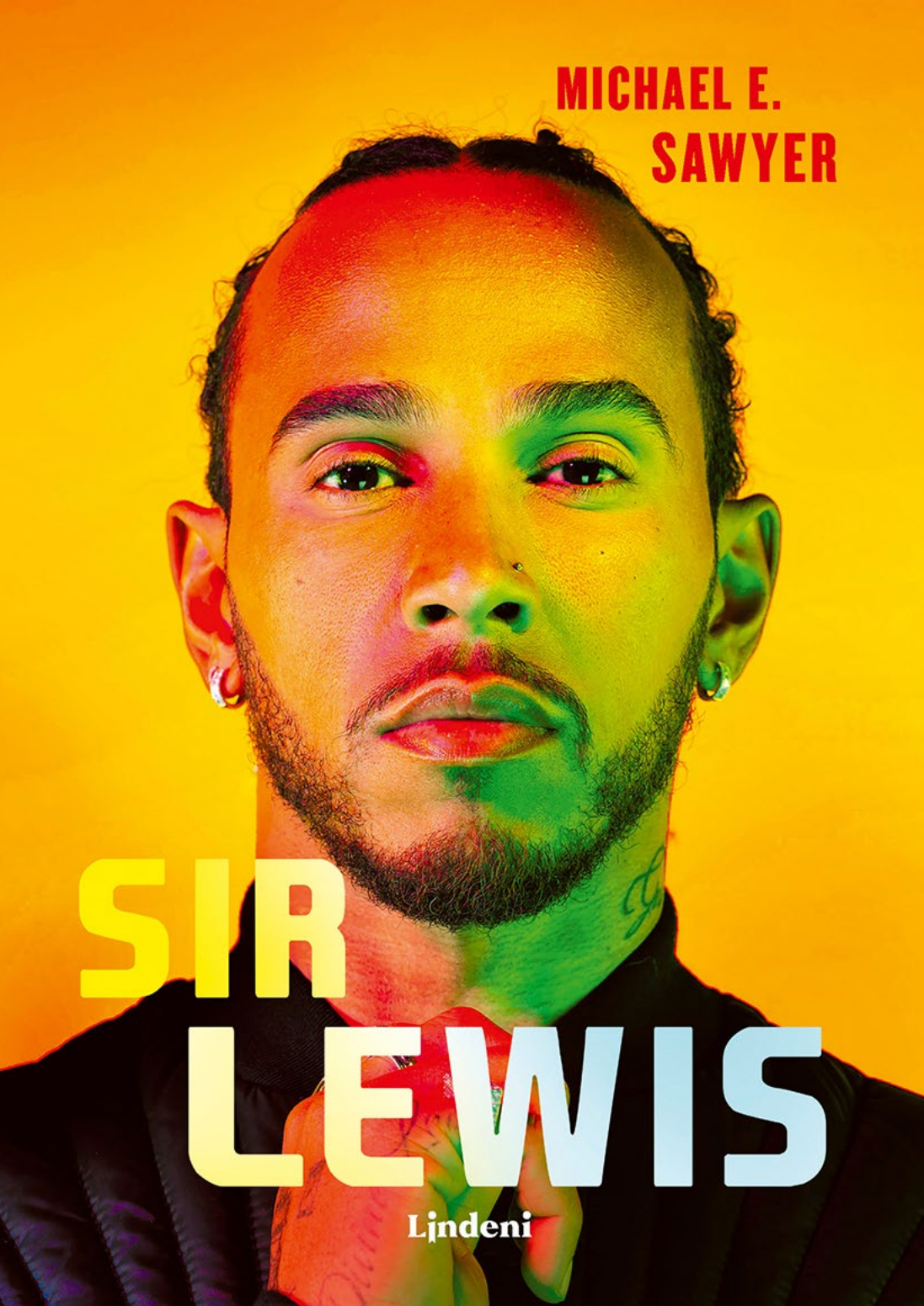

A close-up portrait of Michael E. Sawyer, a man with a beard and short hair, looking directly at the camera. He is wearing a dark jacket and has a tattoo on his neck. The background is a solid yellow color. The text "MICHAEL E. SAWYER" is in the top right, "SIR LEWIS" is in the bottom left, and "Ljndeni" is at the bottom center.

**MICHAEL E.
SAWYER**

**SIR
LEWIS**

Ljndeni

Sir Lewis

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Michael E. Sawyer

Sir Lewis – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

**SIR
LEWIS**

MICHAEL E. SAWYER

SIR LEWIS

Z angličtiny preložil Igor Otčenáš

Ljndeni

*Túto knihu venujem svojim rodičom Therese a Ernestovi Sawyerovcom,
ktorí ma naučili milovať šport. Čo je však dôležitejšie,
vďaka nim som pochopil, že hrdinov nedefinujú ich výhry a prehry.*

**Všetkým deckám, které snívají
o nemožnom...**

Lewis Hamilton

OBSAH

	ÚVOD	13
1. KAPITOLA	VZOROVÝ SYN	21
2. KAPITOLA	SPOMAL, LEWIS, DÁVAŠ IM NA FRAK	41
3. KAPITOLA	ZAHRÁVAŤ SA A DOPLÁČAŤ	55
4. KAPITOLA	TECHNOLOGICKÉ PRETEKY V ZBROJENÍ	65
5. KAPITOLA	„AHOJ, SVET!“	73
6. KAPITOLA	ZÁKLADY FORMULY I	85
7. KAPITOLA	OTCOVI PATRÍ CHVÁLA	91
8. KAPITOLA	NIKDY TO NIE JE TAKÉ DOBRÉ, AKO PRVÝKRÁT	107
9. KAPITOLA	V NEW YORKU ŤA VŠETCI KRITICI MAJÚ RADI	113
10. KAPITOLA	PRACHY A (POTENCIÁLNE) PROBLÉMY	125
11. KAPITOLA	KEĎ SA VŠETKO ROZPADÁ	135
12. KAPITOLA	TROJE PRETEKY	149
13. KAPITOLA	POVEDZ NAHLAS, O ČOM SA ŠEPKÁ	155
14. KAPITOLA	GOAT?	165
15. KAPITOLA	KRÍZOVÉ ROKY	177
16. KAPITOLA	SEB, NICO A LEWIS	187
17. KAPITOLA	MAJSTROVSKÉ ROKY	205
18. KAPITOLA	TITUL MAJSTRA SVETA ČÍSLO SEDEM	231
19. KAPITOLA	JA NIE SOM BIZNISMEN, JA SÁM SOM BIZNIS	251
20. KAPITOLA	SEZÓNA 2021	269
21. KAPITOLA	POVSTANEM	285
22. KAPITOLA	KRÍZOVÉ ROKY: REPRIZA	291
23. KAPITOLA	TO NIE JE O TEBE, JE TO O MNE	299
24. KAPITOLA	A ZNOVU POVSTANEM	307
	POĎAKOVANIE	311

ÚVOD

MET GALA

METROPOLITNÉ MÚZEUM UMENIA

NEW YORK, NEW YORK

13. SEPTEMBER 2021

Lewis Hamilton vchádza na Met Gala v obleku šitom na mieru. Vôbec nepôsobí ako niekto, kto sa len včera za krásneho dňa takmer zabil na legendárnom pretekárskom okruhu v Taliansku. Možno to pôsobí zvlášťne začínať knihu o pilotovi F1 z Veľkej Británie módnou prehliadkou konanou v New Yorku, považovanou vo svete módy za ekvivalent udeľovania filmových Oscarov. Met Gala je tým typom spoločenského podujatia, na ktorom sa schádzajú skutočné celebrity, elita módného priemyslu a svetová smotánka. Všetci títo ľudia sa každoročne stretávajú, aby sa postavili pred kamery a ukázali, čo si kto oblieka a od koho. Kvôli covidu bolo toto podujatie v roku 2020 zrušené a v aktuálnom roku 2021 ho z obvyklého termínu v prvý májový pondelok presunuli na 13. september. Pretože sa museli prijať nevyhnutné hygienické opatrenia, nie celkom súvisiace s módou, šlo o výrazne skromnejšie podujatie ako obvykle. Ale svet sa prispôbil a šou mohla pokračovať.

Hostom podujatia bol aj Lewis Hamilton. To, že len deň predtým bol ešte v Taliansku, z neho nerobilo výnimočnú osobnosť, pretože na zozname pozvaných bolo množstvo takých hostí, pre ktorých niečo ako obmedzenia komerčných letov nepredstavovalo žiadny problém. Možno sa odlišoval tým, že pracoval aj v nedeľu, lenže pre ľudí za volantom

sú práve víkendy často pracovnými dňami. A presne vďaka práci v nedeľu, keď riadil svoj monopost na trati v Monze rýchlosťou 321 km/h, patrili k elitnej skupinke dvadsiatich ľudí na svete. Spomedzi nich však bol Lewis Hamilton jediný, kto deň predtým takmer prišiel o život a teraz stál v Metropolitnom múzeu umenia.

Preteky F1 pod komerčným názvom Formula One Heineken Grand Prix Premio d'Italia sa konali na okruhu v Monze. Fanúšikom F1 stačí spomenúť slovo „Monza“ a všetci hneď vedia, že ide o ich obľúbené preteky na slávnej trati, na ktorej dosahujú pretekárske monoposty neskutočné rýchlosti. V roku 2023 namerali monopostu F1 na konci hlavnej rovinky rýchlosť 359,044 km/h, čo je rekord tohto typu vozidla. Na porovnanie: pri rýchlosti 354 km/h by cesta z Manhattanu do Philadelphie po diaľnici trvala ohromujúcich dvadsaťšesť minút, plus-mínus nejaké sekundy.

Hamilton práve prežíval sezónu, ktorá mala mať pre F1 zásadné dôsledky. Do roku 2020 získal sedem titulov majstra sveta a do sezóny 2021 vstupoval s ambíciou stať sa jediným pilotom F1 v histórii s ôsmimi majstrovskými titulmi. Jeho bezprostredný súper, zázračné holandské dieťa Max Verstappen, jazdiaci za tím Red Bull Racing a bojujúci o svoj prvý titul majstra sveta, mal po víťazstve na domácom okruhu v predchádzajúci týždeň pred Lewisom náskok troch bodov. Po sérii zbabraných zastávok v boxoch sa Max s Lewisom ako dvaja konkurenti v boji o najvyššiu priečku ocitli v 22. kole 53-kolových pretekoch v tesnom závесе. Keď sa bok po boku rútili do zákruty č. 2, veci sa zamotali. Max sa nechcel Lewisovi uhnúť, hoci ten šiel jasne v takzvanej „ideálnej stope“, vďaka ktorej pilot môže prejsť zákrutou s dostatočnou rýchlosťou ešte pred dosiahnutím hranice priľnavosti. Max vyšiel na obrubník, škrtol o Hamiltonov monopost, čo ho vymrštilo do vzduchu a potom pristál na Hamiltonovi.

Nebyť krátko predtým zavedenej novinky zvanej halo, teda titánovej ochrannéj obruče, ktorá má za cieľ chrániť jazdcovu hlavu, Hamilton by v ono slnečné popoludnie neďaleko Milána o ňu prišiel.

Vzťahu medzi oboma jazdcami nepomohlo ani Verstappenovo správanie počas nehody. Max totiž dupol na plyn, čo spôsobilo, že sa koleso jeho monopostu divoko roztočilo v nebezpečnej blízkosti niekoľkých centimetrov od Lewisovej hlavy. Keď Holanďan vystúpil zo svojho monopostu, vôbec sa nezaujímal, či Hamilton vôbec žije. Miesto toho povedal cez vysielaciu svojmu tímu: „Tak to dopadne, keď človeku nedá priestor, ten...!“¹ To, čo vtedy Verstappen povedal na Hamiltonovu adresu, bolo vypípané. Max sa v minulosti nevhodne vyjadril na tému rasového pôvodu, čomu riadiaci orgán FIA (Fédération Internationale de l'Automobile) nevenoval pozornosť. Keď v priebehu sezóny 2020 mongolská vláda zaslala FIA rozhorčený list, v ktorom sa ohradila proti tomu, keď Verstappen použil slovo „Mongol“ ako nadávku, Jake Boxhall-Legge z portálu Autosport.com napísal článok pod názvom Prečo si nikto nevšíma Verstappenove urážky?² Boxhall-Legge si nedával pred ústa servitku: „Verstappen môže používať urážlivý slovník hraničiaci s rasizmom bez akýchkoľvek následkov zo strany vrchnosti. Vôbec sa neospravedlnil a všetko sa bez akéhokoľvek vyšetrovania zamietlo pod koberec.“³ FIA a televízne spoločnosti urobili všetko možné, aby nevyšlo najavo, čo Verstappen povedal. To naznačuje, že mohol použiť výraz presahujúci bežné nadávky. Môžeme preto oprávnené predpokladať, že to bolo čosi ďaleko za hranicami obvyklých nadávok.

Povedať, že títo dvaja piloti nie sú priatelia, je značným skreslením atmosféry ich vzájomnej nevraživosti. K tejto negatívnej dynamike medzi

1 “Verstappen Furious at Hamilton: ‘This Is What You Get Without Giving Space,’” GPblog.com, September 12, 2021, <https://www.gpblog.com/en/news/93904/verstappen-furious-at-hamilton-this-is-what-you-get-without-giving-space.html>.

2 Jake Boxhall-Legge, “Why Do Verstappen’s Offensive Comments Get a Free Pass?” Autosport.com, October 27, 2020, <https://www.autosport.com/f1/news/why-do-verstappens-offensive-comments-get-a-free-pass-4977790/4977790/>.

3 Boxhall-Legge, “Why Do Verstappen’s Offensive Comments Get a Free Pass?”

nimi treba prirátať Maxovu reputáciu agresívneho pilota, pre ktorého jazdu je charakteristická bezohľadná ignorancia bezpečnosti a pravidiel. To vyvrcholilo prijatím takzvaného „Verstappenovho pravidla“, ktoré zakazuje meniť smer počas brzdenia. To znamená, že ak sa jazdec bráni proti predbiehaniu, nesmie už druhý raz zmeniť svoju pozíciu, najmä v zákrutách, kde brzdný bod určuje, či monopost zvládne prejazd bez vybočenia z trate, alebo dopadne horšie. Ak sa napríklad jeden monopost približuje k druhému a chce ho predbehnúť po pravej strane pri vjazde do zákruty, brániaci sa jazdec nesmie najprv ponechať priestor napravo a následne na poslednú chvíľu „zatvoriť dvere“, čím by prinútil súpera k núdzovému manévru.⁴ Výsledkom Maxovej snahy vybojovať si prvý titul majstra sveta a tým súčasne zabrániť Hamiltonovi v zisku jeho rekordného ôsmeho, bola toxická atmosféra.

Niektorí pripisovali haváriu v Monze Verstappenovi ako jeho pomstu za zrážku vo vysokej rýchlosti na okruhu v Silverstone štvoro pretekov predtým. Aj tu došlo medzi Lewisom a Maxom ku kolízii, následkom ktorej jazdec Red Bullu vrazil do bariéry s preťažením 51G. Na porovnanie, je to akoby deväťdesiatkilový človek mal pri páde pocit, že váži 4 260 kilogramov. Max skončil v nemocnici, zatiaľ čo Lewis pokračoval v pretekoch, ktoré napokon vyhral. Lewisova oslava víťazstva pohla Maxovi žľouchu a rozhnevala aj jeho tím a fanúšikov. Situácii nepomohlo ani to, keď vedenie pretekov oznámilo, že Lewis mal na kolízii „väčší podiel viny“.⁵

Hamilton neskôr zavolał Verstappenovi do nemocnice, aby zistil, ako na tom je, čo však Verstappena neuspokojilo. Väčšiu časť viny na Veľkej cene Talianska niekoľko týždňov po pretekoch v Silverstone

4 Henry Valentine, “The Three Rules Introduced by the FIA Because of Max Verstappen,” PlanetF1.com, July 3, 2024, <https://www.planetf1.com/news/max-verstappen-fia-rule-introductions>.

5 Jonathan Noble, “FIA Explains Hamilton Blame for Verstappen F1 Collision,” Motorsport.com, July 19, 2021, <https://us.motorsport.com/f1/news/fia-explains-hamilton-blame-for-verstappen-collision/6633217/>.

pripísali Verstappenovi⁶, ktorého potrestali suspendovaním o tri štartovacie miesta nižšie na najbližších pretekoch. Neexistuje dôkaz, že by sa Max naozaj úprimne zaujímal o Lewisov zdravotný stav po havárii v Monze. Je však možné, že sledoval v televízii prenos z červeného koberca na Met Gala a videl, že Hamiltona prepustili z nemocnice práve včas, aby sa mohol zúčastniť podujatia s hlavou na pleciah a navonok bez viditeľnej ujmy na zdraví.

Magazín *Elle* napísal, že Hamiltonovým cieľom na módnej prehliadke bolo „upriamiť pozornosť na černošských návrhárov“. V článku nazvanom Lewis Hamilton zaplatil viac ako 60-tisíc dolárov mladým černošským návrhárom, aby sa mohli zúčastniť na Met Gala, sa spomínali tri mená: Theophilus, Kenneth Nicholson a Jason Rembert. V článku sa nespomínalo nič o tom, čo pilot F1 prežil v predchádzajúcich dňoch, lebo sa zameral iba na pozitívnu a inkluzívnu stránku toho, čo chcel Hamilton svojou prítomnosťou a sponzorstvom dosiahnuť.⁷

Okrem návrhárov, ktorých modely boli v centre pozornosti, Lewisa sprevádzali aj ľudia, ktorých *Elle* označil ako „černošských inovátorov“ – to sa týkalo Lawa Roacha, stylistu herečky a modelky Zendaye, modela a tanečníka Altona Masona, speváčky a skladateľky Kehlani a športovcov Milesa Chamleyho-Watsona (šerm) a Sha'Carri Richardsonovej (šprint). Niekoľko odsekov v článku bolo venovaných rozboru diverzity v motošporte a úlohám a cieľom iniciatívy Misia 44⁸, vytvorenej na porozumenie a riešenie tejto problematiky. Hamiltona trápil rov-

6 Laurence Edmondson, "Why the Stewards Blamed Max Verstappen over Lewis Hamilton," ESPN.com, September 13, 2021, https://www.espn.com/f1/story/_/id/32203367/why-stewards-blamed-max-verstappen-lewis-hamilton.

7 Katie O'Malley, "Lewis Hamilton Paid Over £60,000 for Young Black Designers to Attend the Met Gala," *Elle*, September 15, 2021, <https://www.elle.com/uk/fashion/a37603807/lewis-hamilton-paid-black-designers-attend-met-gala/>.

8 Misia (Mission) 44 – charitatívna organizácia založená sirom Lewisom Hamiltonom, ktorého osobná skúsenosť so vzdelávacím systémom, ktorý mu kládol prekážky, a jeho úspech ako jediného človeka inej farby pleti vo svojom odbore, ho priviedli k odhodlaniu vytvoriť spravodlivejšiu a inkluzívnejšiu budúcnosť pre mladých ľudí. (Pozn. prekl.)

naký problém aj vo svete módy. Očividne dokázal podľa potreby tieto dva svety od seba oddeliť a potom ich zase spojiť, ak to bolo podľa neho užitočné.

Lewis Hamilton vstúpil do F1 vo chvíli, keď svet naplno ovládla digitálna revolúcia v komunikáciách, vďaka čomu sa mohol stať hviezdou každý, aj keď len vo vlastnej hlave a pre tých, ktorí sa k nemu vo virtuálnom svete pripojili. Status celebrit, ktoré boli naozaj verejnými osobnosťami, stúpol do nevidaných výšin, následkom čoho sa hviezdy už nemohli spoliehať na dodržiavanie hranice medzi verejným a súkromným, ak vôbec ešte nejaká existovala. F1 bola dovtedy záležitosťou bohatého a súčasne špecifického publika. Obyvatelia Monackého kniežatstva si v máji pretrpeli pár dní a potom sa F1 porúčala preč. Tvrdé jadro fanúšikov odtiahlo za svojimi hrdinami, ale vtedy ešte existoval odstup, ktorý umožňoval celebritám uchovávať si mimo pretekov svoje súkromie, ak vôbec nejaké mali. Tým dňom je však koniec.

Dnes je rýchlosťou svetla zdokumentovaná a odvysielaná každá minúta každého dňa. Celý svet môže rozoberať akékoľvek prerieknutie, nech by bolo mienené v dobrom, či v zlom. Zlé správy sa šíria rýchlosťou blesku a majú tendenciu zatieniť akékoľvek komplexné posúdenie dotyčného človeka, situácie, kontextu či prehodnotenia. Lewis Hamilton to všetko prijíma. Jeho účasť na Met Gala ukazuje, že platformu F1 využíva ako východiskový bod, nie cieľ, aby sa mohol zapojiť do ďalších záležitostí, na ktorých mu záleží. Móda je spoločným menovateľom všetkých jeho záujmov, rovnako ako otázky diverzity a príležitostí.

Hiphop sa stal v 90. rokoch minulého storočia globálnym fenoménom. Jednou z jeho hlavných tém bola túžba po luxuse a okázalom konzume. Rýchle autá, ligotavé šperky, exotické miesta a krásni ľudia. Stručne povedané, všetko, čo sa vošlo do malého a exkluzívneho sveta F1. Paralelne sa rozvíjajúci globálny fenomén moderných černošských celebrit poslužil ako palivo do motora globálnej expanzie a explózie po-

pularity F1. Ak by F1 Lewisa Hamiltona nemala, musela by si ho vymyslieť.

Lewisova prítomnosť na Met Gala signalizovala, že si je naskrze vedomý, čo znamená pre F1. Lewis je hiphopom na taký spôsob, aký nikto nepredvídal. Stal sa stelesnením čohosi, čo by sa dalo nazvať modernou formou černošského kozmopolitizmu. Nie je to síce basketbalista či futbalista, no naopak, tie najväčšie hviezdy z oboch športov sa objavujú na okruhoch F1 po celom svete, aby sa s ním pozdravili. A to isté platí u hercov, modeliek, celebritných kuchárov, hudobníkov, spisovateľov a mnohých ďalších. Každý, kto je niekým, sa chce ukázať v Hamiltonovej prítomnosti, čím preteky F1 mení na jazdu v rýchlosti 321 km/h, ovládanú strachom niečo nepremeškať. Úmerne s tým, ako sa obežná dráha okolo Lewisa naplňuje, mení sa aj F1 novým spôsobom: celebrity gravitujú aj k iným pilotom, následkom čoho tento šport nevyhnutne expanduje. Nie každý sa dostane počas pretekového víkendu do Lewissovej garáže.

F1 nemožno porovnať s ničím. Je to športové podujatie, ktoré každý rok od februára do novembra predstavuje kríženca medzi majstrovstvami sveta vo futbale a udeľovaním Oscarov s výdatnou prímесou šou známou ako Parížsky týždeň módy. To všetko sa točí okolo zhruba dvadsiatich jazdcov, pričom sa nedá hovoriť o tých najväčších menách tohto športu bez toho, aby sa nespomenulo Hamiltonovo meno v blízkosti najvyšších priečok historického rebríčka. Chlapec z rasovo zmiešanej rodiny, pôvodom zo Stevenageu, ktorý leží niečo vyše štyridsať kilometrov severne od Londýna, sa stal inšpiráciou pre ľudí na celom svete, snívajúcich o niečom, čo sa nezmestí do šablóny. To, čo sir Lewis Hamilton dokázal – v roku 2021 bol povýšený do rytierskeho stavu –, je dôkazom, že *možné* je obmedzené len *možnosťou prístupu*. Spolu so svojou rodinou vyrazil pozlátené dvere do F1 a tomuto automobilovému športu to prospelo.

Táto kniha sleduje vzostup sira Lewisa na vrchol F1 a rozpráva príbeh o tom, ako a prečo sa stal svetovou celebritou. Rozpráva o vzostupoch a pádoch, o triumfoch a súženiach, ako aj o jeho historickom boji o ôsmy titul majstra sveta. Popritom preskúmame a kriticky zhodnotíme každú inštitúciu, s ktorou je Hamilton spájaný, a to z perspektívy rasy, etnicity, náboženstva, pohlavia, sexuality a triednej príslušnosti. Hamiltonovi na tom všetkom záleží, čím vytvára priestor pre novú generáciu športovcov a fanúšikov, aby sa v tomto športe – alebo v akejkoľvek inej oblasti – našli a vyjadrili to, na čom im záleží.